

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ МІСЦЕВИЙ ОСЕРЕДОК
ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

матеріали

ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції
16 червня 2017 року

Кривий Ріг - 2017

УДК 343.34/5(477)

ББК 67.99(2)81я5

А 64

Рекомендовано до друку

Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України
(протокол №1 від 27 вересня 2017 року)

Актуальні проблеми кримінального права та процесу: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 16 червня 2017 року). Ред. кол.: О.О. Волобуєва, О.В. Одерій, Т.О. Лоскутов, А.С. Політова. – Кривий Ріг: Поліграфічна компанія «Геліос-Принт», 2017. – 287 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Волобуєва О.О. – завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук, доцент;

Одерій О.В. – професор кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент;

Лоскутов Т.О. – професор кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент;

Політова А.С. – доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук.

У збірнику представлено тези доповідей, які були оприлюднені під час роботи III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми кримінального права та процесу», що відбулась у Донецькому юридичному інституті МВС України (м. Кривий Ріг) 16 червня 2017 року.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників навчальних закладів і наукових установ, студентів, курсантів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читацький зал.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Донецький юридичний інститут
МВС України, 2017

ЗМІСТ

ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ.....	10
Бесчастний Віктор Миколайович КРИМІНАЛЬНЕ ТА КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ.....	10
Хряпінський Петро Васильович ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ПЕРЕДБАЧЕНЕ Ч. 5 СТ. 110-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	12
Волобуєв Анатолій Федотович ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ЩОДО ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ..	17
Лоскутов Тимур Олександрович ЩОДО УЗГОДЖЕНОСТІ ПРЕДМЕТУ РЕГУЛЮВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ З ПРЕДМЕТОМ РЕГУЛЮВАННЯ КПК УКРАЇНИ У ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ПОЧАТКОВЕ ЕФЕКТИВНЕ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	19
Халимон Сергій Іванович ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ НА КОНФІДЕНЦІЙНІЙ ОСНОВІ.....	21
Лоскутова Марина Сергіївна КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ СУДУ, ВСТАНОВЛЕНОГО ЗАКОНОМ.....	24
Пономарьова Тетяна Ігорівна ДО ПИТАННЯ ЩОДО УТОЧНЕННЯ СТАТУСУ ВИХОВАТЕЛЯ НЕПОВНОЛІТНІХ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	26
Данилевська Юлія Олександрівна КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ФАЛЬСИФІКАЦІЮ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	30
Южека Роман Сергійович ПЕРЕДУМОВИ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ПОСЯГАНЬ НА ЖУРНАЛІСТІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ЇХ ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	32
Бабенко Ольга Георгіївна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПІДОЗРЮВАНОВОГО.....	36
СЕКЦІЯ №1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	38
Тихий Володимир Павлович ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	38
Грищук Віктор Климович ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОНЦЕПЦІЇ ПОЗИТИВНОЇ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ) КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	40
Дудоров Олександр Олексійович СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 198 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ.....	46

Письменський Євген Олександрович ЧИ ПОТРЕБУВАЛА ЗМІН СТАТТЯ 364 КК УКРАЇНИ?	51
Каменський Дмитро Васильович ПРО ТЛУМАЧЕННЯ ОЗНАКИ СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА АМЕРИКАНСЬКІЙ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЙ НАУЦІ	56
Вознюк Андрій Андрійович ВИДИ ЗЛОЧИННИХ ОБ'ЄДНАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	60
Гребенюк Віталій Миколайович ПІДРИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ШКОДУ НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ЗАКРІПЛЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ	64
Орловська Наталя Анатоліївна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРИМУСОВОГО ЛІКУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	66
Поточняк Марина Ігорівна, Бараненко Роман Васильович ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНУ «КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ»	71
Джужа Анастасія Олександрівна ВІКТИМОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ	74
Данилевський Андрій Олександрович ОКРЕМІ ДІЇ СПІВУЧАСНИКІВ ЯК САМОСТІЙНИЙ ЗЛОЧИН У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ....	77
Бабаніна Вікторія Вікторівна ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ КРИТЕРІЇВ РОЗВИТКУ ПЕРІОДИЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	80
Дорохіна Юлія Анатоліївна ЩОДО АНАЛІЗУ ОКРЕМОЇ КВАЛІФІКУЮЧОЇ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ: ПРОНИКНЕННЯ	83
Жерж Наталія Анатоліївна, Кучик Діана Ігорівна ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ НЕОСУДНОСТІ ОСОБИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	86
Буга Ганна Сергіївна, Буга Володимир Васильович ЗАСТОСУВАННЯ КОНФІСКАЦІЇ МАЙНА ЯК ВИДУ ПОКАРАННЯ	89
Жерж Наталія Анатоліївна, Скакальська Анастасія Ярославівна СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	91
Андрушко Андрій Васильович КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАХОПЛЕННЯ ЗАРУЧНИКА: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ	94
Лисько Тетяна Давидівна СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	98
Політова Анна Сергіївна КРИМІНОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ.....	102
Жерж Наталія Анатоліївна, Романюк Юлія Петрівна ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	107

Акімов Михайло Олександрович ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 161 КК УКРАЇНИ, ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ.....	109
Столяр Таїсія Володимирівна ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ОСОБИ, ЯКА ДІЯЛА В СТАНІ НЕОБХІДНОЇ ОБОРОНИ	112
Женунтій Володимир Іванович, Тичина Олена Михайлівна БЕЗПОРАДНИЙ СТАН ПОТЕРПІЛОЇ ОСОБИ ЯК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ	116
Ландіна Анна Валентинівна ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	121
Бурак Марія Василівна НЕЗАКОННЕ ЗБАГАЧЕННЯ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ	124
Борець Тетяна Олександрівна ДО ПИТАННЯ ПРОНИКНЕННЯ СУБ'ЄКТАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ БОРОТЬБУ З ТЕРОРИЗМОМ, НА ЗАХОПЛЕНИЙ ТЕРОРИСТАМИ ОБ'ЄКТ	127
Андрієвська Людмила Олексіївна ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СТ. 286 КК УКРАЇНИ.....	129
Крайник Григорій Сергійович, Дунаєва Тетяна Євгенівна ТЯЖКІ НАСЛІДКИ ТА ІСТОТНА ШКОДА ЯК ОЗНАКИ ОКРЕМИХ ЗЛОЧИНІВ У РОЗДІЛІ XVII ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	132
Федорчук Андрій Богданович АДМІНІСТРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	135
Смолій Ігор Володимирович ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА.....	137
Коваленко Анастасія Анатоліївна ПОМІЧНИК СЛІДЧОГО ЯК СУБ'ЄКТ РОЗГОЛОШЕННЯ ДАНИХ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АБО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	145
Русанова Людмила Василівна ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ: ЗА І ПРОТИ	148
Кочуріна Дарина Володимирівна ТЕНДЕНЦІЇ КАРАНОСТІ НЕОБЕРЕЖНИХ ЗЛОЧИНІВ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	152
Безногих Володимир Сергійович КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА «ВІДМИВАННЯ» КОШТІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЯПОНІЇ.....	155
Вавриш Андрій Валентинович КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛИХ ВІД ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА	157

Конончук Артур Олегович КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА НЕ ПЕРЕДБАЧЕНОГО ЗАКОНОМ ВОСНІЗОВАНОГО АБО ЗБРОЙНОГО ФОРМУВАННЯ	159
Ігнатюк Олег Володимирович ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ ЗА СУДДІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ І ВИРІШЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ	161
Бурбела Юрій Сергійович ВИДИ ДОБРОВІЛЬНОГО ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНОГО ЗБИТКУ АБО УСУНЕННЯ ЗАПОДІЯНОЇ ШКОДИ	163
Фадєєв Денис Олегович ПЕРЕШКОДЖАННЯ ЗАКОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ: ОБҐРУНТОВАНІСТЬ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ	165
Душкевич Євген Володимирович СПІРНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНІВ В СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ	168
Гергелюк Владислав Олександрович СУЧАСНИЙ СТАН СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ В УКРАЇНІ – НЕДОЛІКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ.....	172
Скабала В.П. ПРЕДМЕТ ПОСІВУ АБО ВИРОЩУВАННЯ СНОТВОРНОГО МАКУ ЧИ КОНОПЕЛЬ.....	173
Яковлева Тетяна Костянтинівна ВІКТОМОЛОГІЧНА ДЕТЕРМІНАЦІЯ ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ, ВЧИНЕНИХ СТОСОВНО НЕПОВНОЛІТНІХ	175
Зайцев Олександр Сергійович ЗЛОЧИННІСТЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ: СПІРНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ	178
Ковалькова Тетяна Сергіївна КАТЕГОРІЯ «КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ»: СПІВВІДНОШЕННЯ З ІНШИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ	183
Бабак Максим Андрійович КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ ПРОПАГАНДИ ТОТАЛІТАРИЗМУ В КРАЇНАХ КОЛИШНЬОГО СОЦІАЛІСТИЧНОГО ТАБОРУ ТА РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.....	185
Пасков Олександр Олександрович ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ УМИСНОГО ВБИВСТВА ПРИ ОБТЯЖУЮЧИХ ОБСТАВИНАХ ПРИ КОНКУРЕНЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ	189
Яковенко Сергій Петрович ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ НЕЗАКОННОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ АБО ВИКРАДЕННЯ ЛЮДИНИ.....	192
Підболячний Максим Валерійович ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	195

СЕКЦІЯ №2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ..... 198

Шапарь Артем Олександрович ВЗАЄМОДІЯ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЗІ СЛІДЧИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	198
Пилипенко Дмитро Олексійович ОКРЕМІ АСПЕКТИ СУТНІСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІМУНІТЕТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	201
Лобойко Леонід Миколайович НАУКОВЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ЗАКОНОПРОЕКТНОЇ РОБОТИ – ГАРАНТІЯ ЯКОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ	204
Ситник Олександр Миколайович ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СУЧАСНОГО ПРОЦЕСУ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	207
Заєць Олександр Михайлович ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПОБУДОВИ СХЕМИ ПОДІЙ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	212
Ісмайлов Карен Юрійович МЕТОД «SWOT-АНАЛІЗ» ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ	216
Волобуєва Олена Олексіївна ПРОЦЕСУАЛЬНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ.....	219
Калініна Ірина Валеріївна, Волошина Тетяна Вікторівна СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ.....	221
Лук'янчиков Євген Дмитрович ПЕРЕВІРКА ІНФОРМАЦІЇ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	224
Заика Юрій Олександрович ПЕРСПЕКТИВИ ІСПОЛЬЗУВАННЯ ГІПНОЗА В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕСЕ	228
Сервецький Іван Васильович ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПІДСЛІДНОСТІ	230
Федченко Володимир Михайлович ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ СЛІДЧОГО, ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ	232
Касапоглу Світлана Олександрівна ПРЕЗУМПЦІЯ ОДНОМАНІТНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА ...	235

Мудрецька Ганна Володимирівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ	237
Чумак Ксенія Олександрівна РОЛЬ ПРОКУРОРА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД.....	239
Брисковська Оксана Миколаївна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ СВІДКІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО БЕЗВІСТИ ЗНИКЛИХ ГРОМАДЯН.....	242
Ботнаренко Ірина Анатоліївна МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ ВІД ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З СЕКСУАЛЬНОЮ ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ	245
Шульга Андрій Олександрович МОРАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В ЖИТЛІ АБО ІНШОМУ ВОЛОДІННІ ОСОБИ.....	248
Александренко Олена Віталіївна АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ СЕРІЙНИХ ВБИВСТВ	249
Павлова Наталія Валеріївна ЗАТРИМАННЯ: ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ «БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПІСЛЯ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ» ТА «УПОВНОВАЖЕНА СЛУЖБОВА ОСОБА»	252
Лісніченко Дмитро Вікторович ДОБРОВІЛЬНА ВИДАЧА РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	255
Грига Марія Григорівна ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ПІД ЧАС ДОПИТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПОЖЕЖ	257
Герцик Ростислав Валерійович ТАКТИКА СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ПРО КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	259
Ананьєв Євген Анатолійович МІСЦЕ ЗАХОДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ «ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА» СЕРЕД ІНШИХ ПРАВОВИХ ЯВИЩ, ПОНЯТЬ І КАТЕГОРІЙ. 261	
Волобоев Артур Олегович ЕКСПЕРТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ТА БОЙОВИХ ПРИПАСІВ ДО НЕЇ: ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ.....	264
Солоньова Олександрія Олександрівна ОТРИМАННЯ ПОКАЗАНЬ ПОТЕРПІЛОГО ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ	268
Обозна Оксана Олександрівна КЛАСИФІКАЦІЯ ІМУНІТЕТІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	271
Бежанова Анна Володимирівна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ У ХОДІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЖИМУ ВІДЕО КОНФЕРЕНЦІЇ	274

Запотоцький Андрій Петрович ДОКУМЕНТИ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ПРЕДМЕТОМ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА	277
Дячок Олексій Миколайович ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	281
Попович Андрій Антонович ОBOB'ЯЗОК ДОКАЗУВАННЯ ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ «ТЯГАРЕМ» ДОКАЗУВАННЯ.....	283

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ У ХОДІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЖИМУ ВІДЕО КОНФЕРЕНЦІЇ

Бсжанова Анна Володимирівна

адвокат

аспірант кафедри кримінального процесу

Одеського державного університету внутрішніх справ

Можливість проведення допиту осіб та впізнання осіб чи речей у режимі відео конференції з'явилася у вітчизняному кримінальному процесуальному законодавстві порівняно нещодавно. Частиною 1 ст. 232 КПК України закріплено новий для вітчизняної правової системи термін «дистанційне досудове розслідування», у рамках якого передбачено можливість проведення окремих слідчих (розшукових) дій в ході досудового розслідування у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення (дистанційне досудове розслідування) у випадках:

1) неможливості безпосередньої участі певних осіб у досудовому провадженні за станом здоров'я або з інших поважних причин; 2) необхідності забезпечення безпеки осіб; 3) проведення допиту малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого; 4) необхідності вжиття таких заходів для забезпечення оперативності досудового розслідування; 5) наявності інших підстав, визначених слідчим, прокурором, слідчим суддею достатніми.

Частиною 2 ст. 232 КПК України передбачено, що рішення про здійснення дистанційного досудового розслідування приймається слідчим, прокурором, а у разі проведення у режимі відеоконференції допиту згідно зі ст. 225 КПК України – слідчим суддею з власної ініціативи або за

клопотанням сторони кримінального провадження чи інших учасників кримінального провадження.

Тим часом остаточне вирішення питання про використання або не використання відеоконференції залежить від внутрішнього переконання посадової особи. З огляду на це, законодавець передбачив у ч. 2 ст. 232 КПК України, що у разі, якщо сторона кримінального провадження чи потерпілий заперечує проти здійснення дистанційного досудового розслідування, слідчий, прокурор, слідчий суддя може прийняти рішення про його здійснення лише вмотивованою постановою (ухвалою), обґрунтувавши в ній прийняте рішення. Однак рішення про здійснення дистанційного досудового розслідування, в якому дистанційно перебуватиме підозрюваний, не може бути прийняте, якщо він проти цього заперечує.

Тлумачення вказаної законодавчої конструкції дозволяє зробити висновок, що під час проведення допиту слідчим суддею на стадії досудового розслідування заперечувати проти використання відеоконференції можуть слідчий, прокурор (з боку сторони обвинувачення), захисник (з боку сторони захисту) та потерпілий. За умови проведення допиту слідчим, прокурором, вказане заперечення можуть заявляти захисник та потерпілий. Заперечення ж підозрюваного, в свою чергу, унеможливорює проведення допиту в режимі відеоконференції незалежно від того, яка посадова особа проводить цю слідчу (розшукову) дію.

Таким чином, заперечення учасників кримінального провадження, окрім підозрюваного, щодо проведення допиту в режимі відеоконференції не звільняє їх від участі в ньому. Існує точка зору, що варто було б чітко зазначити підстави для відмови в задоволенні клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відео конференції [1].

Застосування нових методів дослідження доказової інформації сприяє дотриманню розумних строків кримінального провадження, однак практика реалізації законодавчих новел виявила окремі проблемні аспекти технічного забезпечення доказування. По-перше, виникають сумніви відносно дотримання прав людини, яка бере участь у дистанційному провадженні. На думку Є. Желтухіна, системи відеоконференції успішно працюють у тих державах, у діяльності правоохоронних органів яких навіть не виникає питання про допустимість катувань, жорстокого поводження, де існує взаємна довіра та визначені стандарти роботи, де згода особи на використання відеоконференції не викликає сумнівів[2, с.5]. Україна ж посідає третє місце за кількістю скарг до Європейського суду з прав людини, а тому не можна виключити можливість примусу в наданні такої згоди або підказок при проведенні, наприклад, впізнання з використанням відео конференції.

По-друге, згідно із ч. 9 ст. 232 КПК України хід і результати слідчої дії, проведеної у режимі відео конференції, фіксуються технічними засобами відеозапису. Аналогічно законодавець передбачив фіксацію ходу та результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції під час судового провадження (ч. 7 ст. 336 КПК). На практиці виникли труднощі

та питання при визначенні місця фіксації – чиє таким лише місце проведення слідчої чи процесуальної дії, чи ним є й місце перебування особи, яка бере участь у дистанційному провадженні? Отже, чи необхідно фіксувати технічними засобами хід та результати слідчих дій у двох місцях одночасно? На це питання не знаходимо відповіді й в Інструкції про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу та результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції під час судового засідання (кримінального провадження). Відповідно до п. 3.2.1. хід та результати процесуальних дій фіксуються судом, який розглядає справу[3]. Таке формулювання, на думку Н. М. Ахтирської, сумнівне, оскільки не передбачає фіксацію ситуації в місці знаходження особи, де вона може перебувати в умовах, які не сприяють вільному свідченню[4]. Крім того, проблемним є питання, скільки захисників має бути у підозрюваного, обвинуваченого, який бере участь у відеоконференції в рамках кримінального провадження, та де вони мають знаходитися – в суді, чи в слідчому ізоляторі?

Згідно із Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права (ст. 17). Це означає, що для пошуку відповідей необхідно дослідити позицію з даних питань саме ЄСПЛ. Так, в Постанові ЄСПЛ від 2 листопада 2010 р. у справі «Сахновський проти Росії» було вказано на порушення вимог ст. 6 Конвенції при застосуванні відео конференції за наступних обставин. Під час розгляду касаційної скарги у Верховному суді РФ засудженому був призначений адвокат, який брав участь у судовому засіданні безпосередньо. Для конфіденційного спілкування суд надав їм лише 15 хвилин за допомогою відеоконференції зв'язку. Заявник відмовлявся відданого захисника, однак суд відхилив його відмову як нерозумну. ЄСПЛ виявив уданій справі недостатню ефективність юридичної допомоги, що виявилось в обмеженні часу спілкування з адвокатом. Крім того, сумнівним є дотримання конфіденційності цієї розмови у режимі відеоконференції. У даному випадку заявнику мала бути надана можливість скористатися системою відеоконференції, мна встановлена та обслуговується державою. Таким чином, держава не вжила заходів, які б достатньою мірою компенсували обмеження прав заявника. Ніщо неперешкоджало владі в організації, принаймні, телефонної розмови заявника із захисником до початку засідання. Доречним було б призначити захисника, який мав би бути присутній у слідчому ізоляторі для дистанційної участі у кримінальному провадженні[5].

ЄСПЛ вважає, що «фізична присутність обвинуваченого в залі суду є вкрай бажаною, але не є самоціллю: вона слугує більш важливій меті забезпечення справедливого розгляду в цілому».

Отже, при проведенні відеоконференції необхідно суворо дотримуватися умов надання ефективної правової допомоги, виходячи із серйозності пред'явленого обвинувачення. Надання адвоката не є формальним рішенням, а повинно супроводжуватися створенням належних умов для достатнього конфіденційного спілкування.

Дистанційна участь обвинуваченого, не представленого захисником, в кримінальному провадженні при безпосередній участі прокурора є порушенням права обвинуваченого на участь у дослідженні доказів. За наявності двох захисників один з них має бути присутнім у засіданні, інший - за місцем перебування обвинуваченого. Скарги обвинуваченого на фізичні вади, які перешкоджають його участі у відеоконференції, необхідно розглядати як умову, що не дозволяє здійснювати провадження у такому режимі, оскільки це призведе до простої формальності.

Література:

1. Навроцька Ю. В. Проблемні питання участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції / Ю. В. Навроцька, А. Є. Могиляк // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Вип. 73. – С. 272-279. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2014_73_46

2. Желтухин Е. Видеоконференцсвязь: требование времени или повод для злоупотреблений? / Е. Желтухин // Судебно-юридическая газета. – 2012. – № 32 (150). – С. 3-7.

3. Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового. го засідання), затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 20.09.2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.court.gov.ua // <http://www.court.gov.ua/19173/>

4. Ахтирська Н.М. Застосування відеоконференції у кримінальному судочинстві крізь призму практики Європейського суду з прав людини / Н.М. Ахтирська // Судова влада України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kia.court.gov.ua/sud2690/1j/4q/48733/>

5. Постановление Европейского суда по правам человека (Вынесено Большой Палатой) от 02.11.2010 «Сахновский против России (SACHNOVSKIY V. RUSSIA (№21272/03))» [Електронний ресурс – Режим доступу: <http://hr-lawyers.org/files/docs/1291296455.pdf>